

Nr 373.

Av herr **Anderson, Verner**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försöksverksamheten på jordbrukets område m. m.

Uti Kungl. Maj:ts proposition nr 167 föreslås rätt så stora omläggningar av den statsunderstödda försöksverksamheten. Sålunda föreslås bl. a. inrättandet av ett försöksråd för jordbruks- och ett för husdjursförsöken. Angående sammansättningen av dessa försöksråd anför departementschefen:

I jordbruksförsöksrådet torde böra ingå såsom självskrivna ledamöter lantbrukshögskolans rektor, som är föredragande ledamot av högskolans styrelse, föreståndarna för de båda försöksinstitutionerna vid högskolan, de tre vid institutionen för jordbruksförsök verksamma statsagronomerna, lantbrukshögskolans professorer i ämnena allmän jordbrukslära, växtodlingslära och agronomisk hydroteknik samt Ultuna egendoms förvaltare. Vidare torde böra av Kungl. Maj:t utses tre ledamöter, därav två företrädande det praktiska jordbruket och en växtförädlingsverksamheten. Lantbrukshögskolans styrelse torde böra utse en ledamot av styrelsen att, förutom rektor, vara ledamot av försöksrådet. En representant för något av ämnena systematisk botanik och ärftlighetslära, växtfysiologi och marklära bör ytterligare utses av lantbrukshögskolans lärarråd. För vinnande av nödig kontinuitet i jordbruksförsöksrådets arbete torde lantbrukshögskolans rektor böra vara rådets ordförande.

Husdjursförsöksrådet torde böra bestå av lantbrukshögskolans rektor såsom ordförande samt därutöver såsom självskrivna ledamöter den av lantbrukshögskolans styrelse valda ledamoten av jordbruksförsöksrådet, de båda försöksinstitutionernas föreståndare, de två vid husdjursförsöksinstitutionen verksamma statsagronomerna ävensom lantbrukshögskolans professorer i ämnena husdjurens avels- och raslära, husdjurens utfodring och skötsel samt husdjurens anatomi och fysiologi ävensom Ultuna egendoms förvaltare. Vidare torde böra av Kungl. Maj:t utses tre ledamöter av försöksrådet, därav två såsom representanter för det praktiska jordbruket samt en för förädlingsverksamheten på husdjursområdet.

Båda försöksråden skola i mån av behov kunna erhålla biträde av särskilda sakkunniga.

Såsom framgår av ovanstående bli de föreslagna försöksråden synnerligen stora och det kan befaras att arbetet därigenom blir ganska tungrott. En brist synes det dessutom vara att den praktiska sakkunskapen blir i så ringa grad företrädd. Det kan t. ex. ifrågasättas huruvida lantbrukshögskolans professorer behöva tillhöra rådet i annan mån än såsom föredragande.

Med försöksverksamhet på jordbrukets område torde böra förstås planmässig prövning ur praktiskt-ekonomiska synpunkter av jordbrukets olika produktionsmedel och metoder ävensom sådana av vetenskap och forskning nyfunna resultat, vilka kunna väntas vara av allmänt värde. Däremot torde därmed icke böra förstås sådan experimentell verksamhet, som i huvudsak tjänar andra syften eller är ett komplement till teoretiska studier. Till försöksobjekten räknas sålunda jord, gödsling, dikning, växtslag, arbetsmetoder m. m., men även djurmaterial, fodermedel, utfodringsmetoder, förädlingsarbete, byggnader, mjölk- och djurhygien o. s. v. Försöksuppgifterna böra uppställas av jordbrukarna, icke av vetenskapsmännen. Det torde även förhålla sig så, att det praktiska livets män ha de viktigaste uppslagen på dessa områden, som vetenskapsmännen sedan pröva och undersöka.

I anslutning till det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av de förslag, som framstälts i proposition nr 167, måtte taga i övervägande huruvida icke antalet ledamöter i de föreslagna försöksråden må kunna inskränkas samtidigt som det praktiska lantbruket blir bättre företrätt inom försöksråden.

Stockholm den 1 april 1936.

Verner Andersson.